

ПРОГРАМА

ЗА

**ОВЛАДЯВАНЕ НА ПОПУЛАЦИЯТА НА
БЕЗСТОПАНСТВЕНИТЕ КУЧЕТА В ОБЩИНА БАНСКО
ЗА ПЕРИОДА 2008 – 2011 г.**

31 юли 2008г.

СЪДЪРЖАНИЕ:

I. АНОТАЦИЯ

1. Описание на проблема.
2. Причини за възникване на проблема.
3. Популация на безстопанствените кучета.

II. ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ НА ПРОГРАМАТА

1. Цели.
2. Задачи.

III. МЕТОДОЛОГИЯ

IV. МЕРКИ

V. УЧАСТНИЦИ В ПРОГРАМАТА

1. Местна власт.
2. Общинска администрация.
3. Неправителствени организации за защита на животните /ОЗЖ/.
4. Координационен щаб.

VI. СРЕДСТВА, РЕСУРСИ И ВРЕМЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА.

1. Източници на финансиране.
2. Време за изпълнение.

VII. ОЦЕНКА ЗА УСПЕВАЕМОСТ НА ПРОГРАМНИТЕ КРИТЕРИИ.

1. Качествени промени, които се очакват в следствие на изпълнение на мерките.
2. Количествени подобрения.
3. Критерии за следене на изпълнението на програмата.

VIII. НОРМАТИВНА БАЗА И МЕЖДУНАРОДЕН ОПИТ

1. Закон за защита на животните.
2. Закон за ветеринарномедицинската дейност.
3. Международна практика.
4. Становище на световната здравна организация.
5. Европейската конвенция за защита на животните.

I. АНОТАЦИЯ

През последните 15 години значително нарасна броят на безстопанствените кучета в национален мащаб, което води до рискове за здравето на хората, поставя под съмнение хуманното третиране на животните и съвременния облик на България. За да се реши проблемът с бездомните кучета на първо място е необходимо да се приложи единен метод във всички населени места на територията на страната. Да се следват комплексни мерки, определени от Световната здравна организация : кастрация и връщане по места на социализирани кучета, които се поемат за угрижване от страна на граждани, организации и общини. Изчислено е , че при правилно приложение на изброените мерки, в зависимост от числеността на популацията, броят на кучетата се свежда до минимум в период от 3 до 5 години.

Настоящата програма се изготвя в изпълнение на Закона за защита на животните и Закона за ветеринарномедицинската дейност. Поради факта, че проблема за безстопанствените кучета е сериозен за обществото и е с многостранни измерения /хуманно-медицински, ветеринарно-медицински, социално- битови, икономически и екологически/ се наложи разработването и приемането на тази Програма.

В община Банско броят на безстопанствените кучета към момента е 700. Около четиристотин от тях са в гр.Банско, останалите са в гр.Добринище и селата от общината. За последните три години до момента са кастрирани около 350 кучета. Въпреки това проблема с безстопанствените кучета на територията на Община Банско е сериозен.

1. Описание на проблема

Големият брой бездомни кучета води до:

1.1. Здравни рискове за хората

- уличните кучета могат да бъдат преносители на болести, опасни за човека и селскостопанските животни – бяс, тения, бруцелоза, микроспория
- регистрирани са случаи на ухапвания на хора от кучета.

1.2. Създаване на дискомфорт на населението:

- много хора се страхуват от кучета;
- през нощта , шумът създаван от животните смущава гражданите;
- животните са една от причините за замърсяване на градската среда;
- тежкото положение на безстопанствените кучета травмира хората, които обичат животните.

1.3. Тежко положение на уличните кучета:

- кучетата страдат от различни болести, глад и студ;
- много от бездомните животни биват измъчвани, малтретирани и дори убивани от граждани.

2. Причини за възникване на проблема :

- 2.1. Липсата на контрол върху популацията на домашни кучета;
- 2.2. Неефективност на прилаганите до момента методи и несъобразяване с комплексния характер на проблема;

2.3. Временното използване на кучета за пазачи на строежи и други обекти от физически и юридически лица, след което кучетата се изоставят.

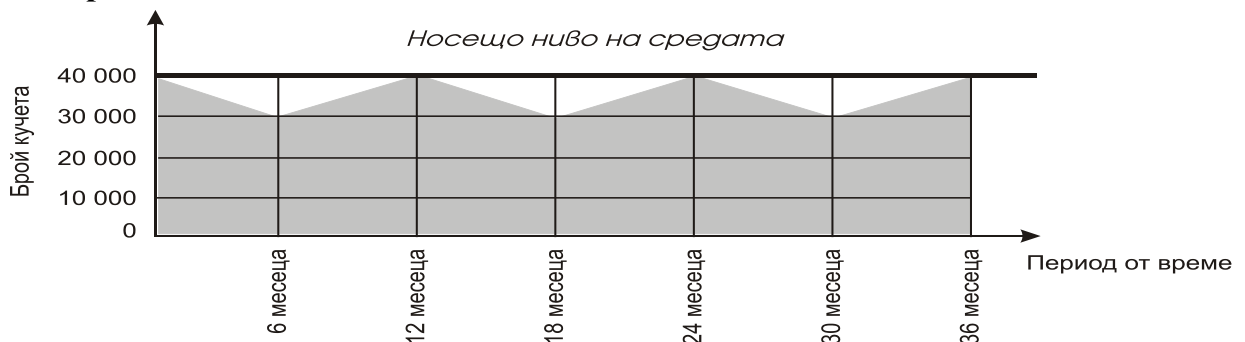
2.4. Липсата на хуманно образование за отношението към животните и грижите, от които се нуждаят – собственикът не е подготвен за проблемите, съпровождащи отглеждането на куче, в резултат на което при възникнали трудности може да го изостави;

2.5. Безпризорно пускане на кучета в района на гр.Банско.

3. Популация на бездомните кучета

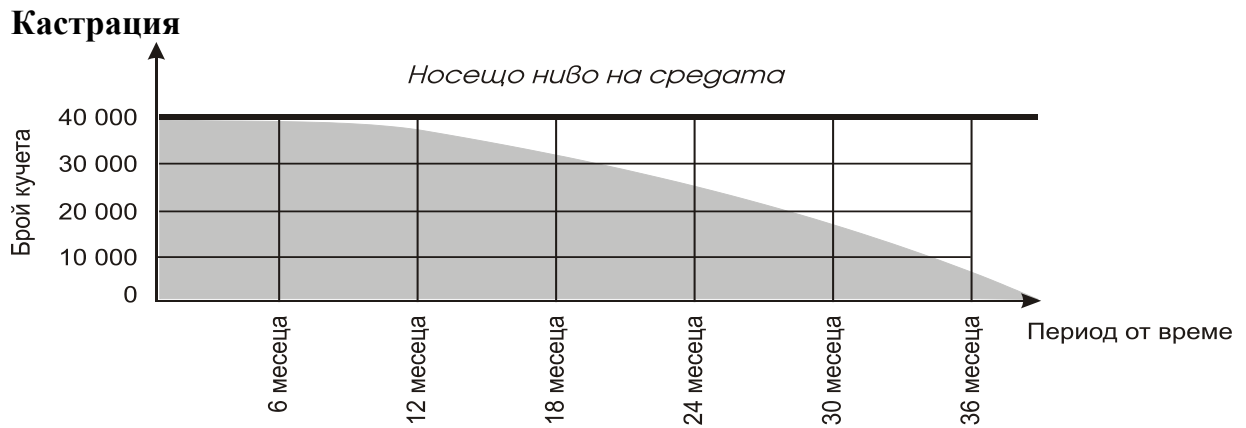
Кучето достига полова зрялост на 7-8 месечна възраст, ражда два пъти годишно средно по 5 до 8 кученца. Очевидно е, че само няколко изгонени домашни кучета са в състояние за кратко време бързо да увеличат броя на бездомните кучета. Ако не се вземат навременни мерки, броят им нараства докато достигне определен максимум. Този максимум се нарича “носещ капацитет на средата” и зависи от условията на средата – количество храна, вода и възможности за подслон. При достигане на носещия капацитет на средата раждаемостта и смъртността на бездомните кучета се изравняват, което означава, че броят им не се увеличава. Ако в тази ситуация се предприеме само отстраняване на бездомните кучета ще се предизвика освобождаване на ниши, които за кратък период ще бъдат заети от други кучета - новородени или мигриращи. Т.е ще се наблюдава временно намаляване броя на уличните кучета, последвано от възстановяване, пак намаляване и възстановяване - един цикличен и непрестанен процес .

Отстраняване

Какво става при прилагане на кастрация на уличните кучета и връщането им по обитаваните от тях места?

Не се освобождават ниши, тъй като кучетата се връщат на местата, от където са взети за краткия период, необходим за блокиране на раждаемостта - когато капацитетът на средата се ограничи само от стерилни животни. Следва етапът на постепенно изтегляне на кучетата в приюти, тъй като отстраняването вече не може да се компенсира от раждаемост - липсват репродуктивните животни. Броят на кучетата от улицата постепенно се редуцира до трайното изчезване на явлениято ”улични кучета”.

Ефективният подход за установяване на контрол върху кучешката популация е чрез:

- прилагане на кастрация на уличните кучета и връщането им по обитаваните от тях места с редовен ветеринарномедицински надзор;
- регистрация на домашните кучета и популяризиране на ползите от кастрацията им, с цел установяване на контрол върху размножаването им и предотвратяване на евентуалното им изоставяне.
- осъществяване контрол върху хранителната среда.

Доскоро липсващата адекватна нормативна база и отсъствието на съвместни действия между местна власт, неправителствени организации (НПО) и граждани бе основната причина за задълбочаване на проблема с бездомните кучета и невъзможност за неговото ефективно и трайно решение.

II. ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ НА ПРОГРАМАТА

1. Цели:

1.1. Установяване на контрол върху популацията от домашни и безстопанствени кучета, като се гарантира здравето на хората, безопасността на градската среда и европейския имидж на община Банско.

1.2. Редуциране броя на безстопанствените (улични) кучета до трайно намаляване на популацията, съгласно разпоредбите на действащото законодателство.

2. Задачи:

2.1. Намаляване до минимум на рисковете от разпространяване на зоонози /болести предавани от животни на хора/.

2.2. Развиване на чувство за отговорност у хората при отглеждането на кучета.

2.3. Контрол върху отглеждането на домашни кучета.

2.4. Повишаване на чистотата на градската среда.

2.5. Изготвяне и провеждане на образователни кампании, съгласно чл. 2 от Закона за защита на животните.

III. МЕТОДОЛОГИЯ

1. Кастрация, обезпаразитяване, ваксинация срещу бяс, трайна маркировка и връщане по места на неагресивни и здрави безстопанствени кучета.

- 2.Задомяване на безстопанствени кучета.
- 3.Регистрация и надзор на безстопанствените кучета.
- 4.Регистрация на домашните кучета.
- 5.Популяризиране на ползите от кастрацията на домашни кучета.
- 6.Контрол върху изискванията за отглеждане на домашни кучета.
- 7.Кампании за подобряване на чистотата градската среда.
- 8.Евтаназия на неизлечимо болни и доказано агресивни безстопанствени кучета, съгласно изискванията на действащото законодателство.

IV. МЕРКИ ПО:

1. Кастрация, обезпаразитяване, ваксинация срещу бяс, трайна маркировка (за кратко наричани обработка) и връщане по места на неагресивни и здрави безстопанствени кучета.

1.1 Обработката на безстопанствените кучета се извършва в кастрационен център гр.Банско съгласно изискванията на ЗЗЖ.

1.2. За постигане на максимално добър резултат, годишно следва да се кастрират не по-малко от 250 кучета. Приоритетно се обработват женски кучета.

1.3. Обработката се извършва на принципите на масова кастрация - по райони и във връзка с молби и сигналите на граждани.

1.4 Обработката на безстопанствените кучета се извършва съгласно райониране на града и селата.

1.5. Залавянето на безстопанствени кучета се извършва съгласно чл. 42, ал. 1 от Закона за защита на животните

1.6. Транспортирането на кучетата се извършва в клетки и съгласно изискванията на чл. 42, ал.2 от Закона за защита на животните

1.7. Настаняването на безстопанствени кучета се извършва съгласно изискванията на чл. 46 от Закона за защита на животните

1.8. За настанените в приют кучетата се спазват изискванията на чл. 47. ал. 1, 2 ,3, 6, 7, 8 от ЗАКОНА ЗА ЗАЩИТА НА ЖИВОТНИТЕ

2. Евтаназия на неизлечимо болни и доказано агресивни безстопанствени кучета.

2.1. Неизлечимо болни животни се подлагат на евтаназия, съгласно чл. 179, ал. 3, т. 1 от ЗВД и чл. 45 ал. 8 от Закона за защита на животните

2.2. Доказано агресивни кучета, участвали в инцидент с ухапване на човек се подлагат на евтаназия съгласно чл. 179, ал. 3, т. 4 от Закона за ветеринарно медицинската дейност.

3. Задомяване на безстопанствени кучета

3.1. Приютът разработва и прилага система за информирание на гражданите за животните, които се предлагат за отглеждане съгласно, чл. 41, ал. 6 от Закона за защита на животните.

3.2.Общините и ОЗЖ организират публични мероприятия (чрез разгласа) за задомиаване на безстопанствени кучета.

4. Регистрация и надзор на безстопанствените кучета.

4.1. Регистрацията на безстопанствените кучета се извършва в стационарните амбулатории и приюта, разположени на територията на гр.Банско. На всяко обработено куче се издава ветеринарномедицински паспорт, който се предоставя на отговорното по надзора лице.

4.2. Регистрацията се извършва чрез поддържане на дневник, в който се вписват задължително следните данни за обработените кучета:

- ◆ идентификационен номер
- ◆ отличителни белези на животното – пол, цвят, възраст, големина
- ◆ дата и място на залавяне
- ◆ дата на обработката
- ◆ дата и място на връщане
- ◆ отговорно по надзора физическо или юридическо лице

4.3. Данните от регистъра на амбулаториите, които работят по програмата се изпращат до 10 число на всеки месец на кмета на общината.

4.4. Надзор на обработените кучета се извършва съгласно чл. 49 и чл.50 от Закона за защита на животните.

5. Регистрация на домашни кучета

5.1 Регистрацията на домашни кучета се извършва съгласно Наредбата за регистрация, стопанисване и контрол на кучетата на територията на Община Банско, приета от Общински съвет – Банско.

5.2 Таксата за домашни кучета се събира от звено “Местни данъци и такси” към община Банско.

5.3. Собствениците на кучета с поставен микрочип не заплащат такса за 1-та година от неговото регистриране, съгласно чл. 39, от Закона за защита на животните.

5.4. Организират се кампании за обработване и регистрация на кучетата, отглеждани на открито (дворни кучета в покрайнините на града и ромските квартали, вилните зони, строежи, паркинги, предприятия и др.). В кампаниите участват общината и Организацията за защита на животните.

6. Популяризиране на ползите от кастрацията на домашни кучета.

6.1. Организират се кампании за разясняване на ползата от кастрацията чрез брошури, медийна кампании и др.

6.2. Презентации на Закона за защита на животните, организирани от общината, със съдействието на Организацията за защита на животните по населени места за собствениците на домашни кучета.

6.3. Съвместна работа с местните ветеринарните лекари.

7. Контрол върху изискванията за отглеждане на домашни кучета

7.1. Контролът върху изискванията за отглеждане на домашни кучета се извършва от упълномощен от Кмета представител на общината, РВМС и

Организацията за защита на животните, съгласно глава VI от Закона за защита на животните.

8. Кампании за подобряване чистотата на градската среда.

8.1. Кмета на Община Банско определя със заповед местата за разходка и свободно пускане на кучетата.

V. УЧАСТНИЦИ В ПРОГРАМАТА

Местна власт – Кмет, ресорен заместник кмет, главен еколог, постоянните комисии към Общинския съвет, неправителствени организации.

1. Местна власт

1.1. Кметът или упълномощено от него лице организира изграждането на приюти или реформира налични обекти (изолатори) за обработка на кучетата по Програмата, съгласно чл. 41 от Закона за защита на животните. Общинският съвет определя общински терени за изграждане на приюти от страна на Организацията за защита на животните за отглеждане на животни и тяхното задомяване или за обработка и връщане по места на животни, при спазване на Програмата.

1.2. Общинският съвет приема Програма за овладяване на популацията на безстопанствени кучета и предвижда годишен бюджет за изпълнението ѝ, съгласно чл. 40 , ал. 1 от Закона за защита на животните.

1.3. Общинският съвет гласува бюджет за изпълнени на Програмата.

1.4. Общинският съвет ежегодно актуализира Програмата и съответния бюджет за изпълнението и въз основа на годишния отчет на кмета.

2. Общинска администрация

2.1. Стопанисва общинския приют, модернизира изолаторите и изгражда временни приемни/приюти/.

2.2. Обработва сигнали и жалби на граждани, които се приемат по: телефон, писмено, e-mail. Анонимни сигнали и жалби не се обработват.

2.2.1. При подаване на сигнала се записват имената на гражданина или организацията, подали сигнала и телефон или адрес за обратна връзка. Жалбоподателят посочва мястото на инцидента и описание на кучето/та.

2.2.2. Жалбите за куче/та, участвало/и в инцидент с ухапване на човек се обработват до 24 часа от подаването на сигнала.

2.2.3. Жалбите за агресивни кучета се обработват до 24 часа от подаването им. В случай, че жалбата за агресивно/и куче/та е подадена срещу обработени кучета се процедира в зависимост от резултата от проверката.

2.2.4. Агресивното куче се залавя и се настанява в приют на общината.

2.2.5. Проверката на сигнала се извърша от определено от кмета, съвместно с представител на ОЗЖ, представител на РВМС в срок от 7 дни от подаване на жалбата.

2.2.6. Проверката съдържа подробно описание на фактическите обстоятелства по сигнала или жалбата, както следват:

- ◆ Информация от жалбоподателя: фактически обстоятелства, медицинско свидетелство (в случаите на наличие на такова), подробно описание на кучето, участвало в инцидента.

- ◆ Информация от страна на лица, които са свидетели на инцидента или имат наблюдения върху поведението на кучето.

На база на проверката се изготвя констативен протокол.

2.2.7. В зависимост от констативния протокол се предприемат следните действия:

- ◆ Доказано агресивни кучета се предоставят за задомяване при спазване на изискванията на чл. 174 от ЗВД или се настаняват в приют на организация за защита на животните.

- ◆ Доказано агресивни кучетата, за които не се явят лица, които желаят да ги отглеждат като животни-компаньони или не бъдат настанени в приют на ОЗЖ се подлагат на евтаназия след изтичане на 14 дневен срок от настаняването им в общинския приют.

- ◆ В случай, че жалбата е неоснователна кучето/та се обработва/т и се връща/т на място на залавяне.

2.3. Всички процедури и подробности по отношение на работата на стационарните амбулатории или приюти се уреждат с Вътрешни правила за работа .

2.4. Общинска администрация създава и поддържа регистър на кучетата компаньони по чл.174 от Закона за ветеринарно медицинската дейност и регистър по чл.54 от Закона за защита на животните.

3.Организации за защита на животните (ОЗЖ)

3.1. Организациите за защита на животните могат да стопанисват приют и/или подвижни амбулатории самостоятелно или съвместно с общината, съгласно чл. 41, ал. 4 или ал. 5 от Закона за защита на животните.

3.2. Организациите за защита на животните, които имат стационарни или подвижни амбулатории или приюти могат да кандидатстват за участие в Програмата пред Общинския съвет, съгласно чл. 40, ал. 4 от Закона за защита на животните и сключат договор със Общинска администрация за изпълнение на Програмата.

3.3. Съдействат при изготвянето на Наредба за придобиване, притежание, отглеждане на животни и участват в изработването на Програмата.

3.4. Съдействат на общината като посочват свои представители за координация на работата между общината, ОЗЖ и граждани.

3.5. Съдействат за обработването на постъпилите жалби и сигнали, свързани с домашни и безстопанствени кучета.

3.6. Осигуряват свои представители за проверка на сигналите и жалбите.

3.7. Сформират координационна мрежа от представители на ОЗЖ и техни съмишленици за проверка на сигнали и жалби.

3.8. Предоставят на ресорния зам.кмет списък на координатори за съдействие по места на дейностите по Програмата.

3.9. Участват в разрешаването на проблемите, потвърдени от проверките на постъпилите сигнали.

3.10. Предоставят описание на необработените кучета по райони до амбулаториите и приютите, които работят по програмата. Съдействат при залавянето и връщането на кучетата.

3.11. Поемат надзор върху обработени кучета.

3.12. Изпълняват мерки спрямо обработените кучета, за които са поели надзор, съгласно чл. 49 и 50 от Закона за защита на животните

3.13. Съдействат за медийно отразяване на дейностите по Програмата.

3.14. Могат да набират финансови средства за Програмата.

3.15. Организируют и провеждат задомителни кампании

4. Координационен щаб.

1. Координационния щаб се състои от представители на община Банско , представители на регистрираните организации с нестопанска цел, които работят по Закона за защита на животните и управителя на приюта.

1.1. Координира действията между отделните структури и звена от Програмата като разпределя задачите и отчита резултатите периодично .

1.2. Създава и поддържа база данни за обработените кучета по Програмата.

1.3. Решава проблеми, възникнали с кучета.

1.4. Поддържа връзки с обществеността и медиите.

1.5. Изготвя графика за залавяне и кастрации на кучетата.

1.6. Организируют мероприятия по съдействие и контрол на ветеринарномедицинския надзор върху кастрираните кучета.

1.7. Изготвя проект на Наредба за организация на работата по отглеждане на кучетата във временния приют , по член 47 ал.5 от Закона за защита на животните, с участието на неправителствени организации.

1.8. Разглежда и реагира на жалби , касаещи хуманното отношение към безстопанствени кучета и кучета – компаньони .

VI. СРЕДСТВА, РЕСУРСИ И ВРЕМЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА.

1. Източници на финансиране.

1.1. Източници на финансиране и материално обезпечаване на Програмата

- ◆ Общината;

- ◆ Неправителствени организации;
- ◆ Финансова и материална помощ, предоставена от местни и чуждестранни дарители;
- ◆ Министерският съвет по предложение на министъра на земеделието и продоволствието и министъра на финансите може да предвиди средства за изпълнение на програмите по чл. 40, ал. 1. съгласно § 7 от Закона за защита на животните;
- ◆ Източници на финансиране по програми на ЕС.

1.2. Човешки ресурс

- ◆ Служители на общината - за регистрация на домашните кучета.
- ◆ Членове на сформирания Координационен щаб.
- ◆ Служители на приюта.
- ◆ Служители, доброволци и сътрудници на НПО
- ◆ Служители на РВМС за регистрация на кучетата и за провеждане на проверки по дейностите на Програмата.
  - ◆ Частни ветеринарни лекари, при желание от тяхна страна.
  - ◆ Доброволци-граждани.

2. Време за изпълнение

Програмата влиза в сила след приемането ѝ от Общинския съвет и продължава до трайното намаляване на популацията на безстопанствените кучета на територията на Община Банско и вземане решение за ограничаването ѝ.

Дейност	Изпълнител	Стартиране	Приключване
1. Сформиране на координационен щаб	Община, НПО, Общински съвет	С влизане в сила на решението за приемане на програмата	До 15 дни
2. Изготвяне на правилник за работата на КЩ	Община, НПО, Общински съвет	След формирането на КЩ	До 1 месец
3. Изготвяне на проект на наредба за организацията на работата и условията за отглеждане на кучетата във временни приюти по чл.47 ал.5 от ЗЗЖ със участието на НПО	КЩ и Общинска администрация	След изграждане на приюта.	До 1 месец
4. Изграждане на приют за безстопанствени кучета.	Общинска администрация	С влизане в сила на решението за приемане на програмата	До 12 месеца
5. Възлагане на дейности по програмата на лицензирани фирми за ветеринарномедицински услуги	Общинска администрация	С влизане в сила на решението за приемане на програмата	Съобразно сключените договори

6. Актуализиране на Наредбата за определяне и администриране на местни такси	Общински съвет	Септември 2008	До 1 месец
6. Преброяване на безстопанствените кучета на територията на населените места	Община Банско, НПО, кметове на кметства	След приемане на правилника за работа на КЩ	Извършва се ежегодно през първото полугодие на годината
7. Презентация и популяризиране на програмата : - осигуряване на новини в новинарски блокове, по радиото и телевизията - пресконференции при стартиране на програмата и периодични такива за демонстрация на работата на екипите	Общинска администрация и НПО	С влизане в сила на решението за приемане на програмата	До приключване на програмата
9. Изпълнение на мерките съгласно програмата – обезпаразитяване , кастрация , ваксинация , задомяване и други.	Община Банско, лицензирана фирма за ветеринарно–медицински услуги и НПО	С изготвяне на график от КЩ	Постоянен
10. Регистрация и трайна маркировка на кучетата – компаньони , съгласно ЗВД	Община Банско и РВМС	Октомври 2008	Постоянен
11. Образователна кампания	Община Банско и НПО	Октомври 2008	Постоянен

VII. ОЦЕНКА ЗА УСПЕВАЕМОСТ НА ПРОГРАМНИТЕ КРИТЕРИИ:

1. Очаквани резултати от осъществяването на програмата

1.1. Качествени промени, които се очакват в следствие на изпълнение на мерките по програмата и обработването на безстопанствените кучета:

1.1.1. Повишаване на безопасността на градската среда .

1.1.2. Регистрацията, събираемостта на таксите за домашни кучета и стимулирането на кастрацията им ще спомогнат трайното решаване на проблема и овладяване на притока на нежелани животни от дома към улицата.

1.1.3. Утвърждаване на законовите критерии за третиране на животни.

2. Количествени подобрения

2.1.Ежегодно установяване и преброяване на популацията на безстопанствените кучета на територията на Община Банско.

2.2.Постоянно и поетапно намаляване на популацията на безстопанствените кучета.

2.3.Намаляване на социалното напрежение

2.4.Връщането на не агресивните, обработени кучета по места ще предотврати прииждането на нови необработени животни.

3. Критерии за изпълнението на програмата:

3.1. Брой на безстопанствените кучета.

3.2. Броя на обработените безстопанствени кучета.

3.2. Броя на регистрираните кучета-компаньони.

3.3. Броя на кастрираните кучета, които живеят на открито – по строежи, паркинги, дворове, складове и др.

3.4. Броя на кастрираните домашни кучета.

3.5. Броя на хората, които търсят съдействието на екипа за решаването на проблема с кучешката популация (индикатор е графика за кастрация на кучетата, изготвен на базата на обажданията на граждани).

3.6. Броя на гражданите, участващи като доброволци в Програмата.

3.7. Броя на задомените кучета в края на третата година

3.8. Годишен отчет за извършените дейности по Програмата и резултатите от тях, представен от кмета на община Банско в РВМС.

3.9. Внасяне на предложение пред Общинския съвет- Банско за актуализация на програмата и съответния бюджет въз основа на годишния отчет по т.3.8.

VIII. НОРМАТИВНА БАЗА И МЕЖДУНАРОДЕН ОПИТ

1. Закон за защита на животните.

2. Закон за ветеринарномедицинска дейност .

3. Международна практика.

4. Становище на световната здравна организация.

5. Европейската конвенция за защита на животните.